

Er is al heel veel gereageerd op het wetsvoorstel van de Wrs en ik denk dat de bezwaren duidelijk zijn. Ik wil hier volstaan met een aantal observaties, die maken dat ik vraagtekens heb bij de effectiviteit van deze wet, meer specifiek de vergunningplicht voor sekswerkers.

1. Wij, als maatschappij, willen mensen beschermen en wat doen we? We geven deze mensen geen *recht*, maar we leggen ze een *plicht* op.
2. Die plicht wordt opgelegd met het doel om in één gesprek vast te stellen of iemand zelfredzaam is. Dat zal niet altijd lukken. Er zullen mensen een vergunning krijgen die niet vrijwillig werken. Andersom zullen er mensen vrijwillig werken zónder vergunning, omdat zij uit angst voor stigma geen vergunning aanvragen. Je kunt je hier al afvragen of de wet werkt, voor zover die voortbouwt op de vergunning. Denk bijvoorbeeld aan de strafbaarstelling van klanten die betaalde seks hebben met een persoon zonder vergunning.
3. Men vindt de plicht een lege huls zonder *sanctie*. Met de plicht komt dus een sanctie. Die sanctie wordt hier gesteld op meer dan € 20.000.
4. Die sanctie heeft zeer heftige gevolgen voor de mensen die men nu juist probeert te beschermen met deze wet. Allereerst zie ik nergens in de wet staan dat de boete niet wordt opgelegd aan iemand die gedwongen wordt om zonder vergunning te werken. Daarnaast vormt de sanctie een drempel tot politie en hulpverlening, dat zien we nu al in gemeentes waar een vergunningplicht geldt. Sekswerkers die te maken krijgen met heftige situaties als verkrachting, durven niet naar de politie te stappen uit angst een boete opgelegd te krijgen.
5. Vrijwillig werkende sekswerkers help je met deze plicht niet. Want gaat de vergunning ervoor zorgen dat een hypotheek, bankrekening, woonruimte opeens wel beschikbaar wordt? Nee. In het beste geval maak je hun werk alleen ingewikkelder, want ze moeten een vergunning aanvragen. In het slechtste geval zorg je ervoor dat ze uit zicht gaan werken, met alle gevolgen van dien (zie observatie 4).
6. Mensen die worden gedwongen, althans uitgebuit, althans niet zelfredzaam zijn, help je niet in het geval in het intakegesprek geen signalen worden opgevangen. Ze krijgen dan immers een vergunning. Worden die signalen wel opgevangen, dan zal deze persoon geen vergunning krijgen. En dan? Ik zie alleen een doorverwijzing naar de politie. Maar welke rechten heeft iemand die niet zelfredzaam wordt geacht? Hoe wordt voorkomen dat een slachtoffer van mensenhandel door de pooier in een ander land wordt uitgebuit? Hoe wordt voorkomen dat een onzelfredzaam iemand de diensten via andere kanalen gaat aanbieden, met alle gevolgen van dien (zie observatie 4)? Waar kunnen deze mensen terecht?
7. Legaal en illegaal worden niet gelijk gesteld aan vrijwillig en onvrijwillig, maar aan vergund en onvergunnd. Dat betekent dat er heel veel capaciteit moet worden ingezet, ook om een doelgroep te controleren voor wie deze wet niet bedoeld is: de vrijwillig werkende sekswerkers.
8. Is er een manier te bedenken waarbij die capaciteit wordt ingezet om sekswerkers op een positieve manier te benaderen? Niet om een vergunning te controleren, maar om sekswerkers te wijzen op hun rechten en om mensenhandel op te sporen?

Ik begrijp de drijfveer om in actie te komen tegen mensenhandel. Niet handelen voelt alsof je mensenhandel faciliteert, en dat wringt enorm. Handelen tegen mensenhandel is

legitiem, maar dat betekent niet dat elke handeling die je met dat doel verricht, daarmee ook legitiem is.

In mijn ogen zul je steeds de vragen moeten blijven stellen: in hoeverre bereik je het doel wat je probeert te bereiken, en weegt dat op tegen de negatieve consequenties?

Met vriendelijke groet,

Marijn Heemskerk